

I.

A nő

A kotyogós kávéfőző jellegzetes sípolása térítette magához révedezéséből, ahogy tizedik emeleti konyhaablakából a Mecsek égbekiáltó mesterséges nyúlványát, a tv-tornyot bámulta. Kelletlenül fordult el a számára oly szép panorámától, hogy elzárja a gázt és kitöltse a napindító koffeinadagot.

Nem volt nagy dohányos, de a kávé és a mecseki látvány mellé a cigaretta adta az alaphangulatot teremtő triász harmadik tagját, így komótosan rágyújtott a napi néhány közül az első szál Mustangra, majd folytatta a kilátásban való elmerülést.

Nem bánta meg, hogy visszatért Pécsre. Szerette a tengerpartot, a Fiumei-öböl minden négyzetcentiméterét, de mégis Pécs, a város, ahová született, ahol nevelkedett, adta a legszebb emlékeket és idézett fel benne szépnek mondható pillanatok. Elégedett volt magával, amiért a 70-es években jövőbeli biztosítékként megvásárolta ezt a tizedik emeleti panellakást az akkor épülő Lvov-Kertvárosban.

Nedves, puha, meztelencsigára hajazó érzet zavarta meg újbóli révedezését, ahogy az ő gyönyörű Hermész, a mindig morcos tekintetű pincsi, két lábra állva végignyalta cigarettát tartó kézfejét. A rá jellemző félmosollyal nézett le kedvencére, a kutyára, akire mindig igazi társként tekintett.

– Sétáljunk? – tette fel csak úgy a kérdést.

Hermész kivételével senkitől sem tűrte gondolataiban való elmélyülésének megzavarását. Az volt a hitvallása, hogy legyen egy állat bármilyen okos és értelmes is, kis agyacskájaival nem foghatja fel az emberek ama szükségleteit, amik a gondolatok, emlékek világához kötötték őket.

Az órára nézett. 1993. június 12. volt, reggel 6 óra 2 perc. Háromnegyed hat óta volt fent, elérkezett az idő, hogy pizsamáját farmerre és blúzra cserélje, hogy aztán kutyasétáltatás után újból átöltözhessen.

Kiitta a maradék kávé, elnyomta cigarettáját, és bevonult hálósobájába a ruhásszekrényhez.

A liftben nem találkoztak senkivel, a ház előtt ismét csak ők álldogáltak. Mindez megkönnyebbülést jelentett, mert sosem volt a legközvetlenebb ember, nem hiányzott neki, hogy számára alig ismert emberekkel munkaidőn kívül csak úgy beszédbe kelljen elegyednie. Voltak barátai, de őket alaposan megválogatta, a szomszédokat viszont nem válogathatja meg az ember. A nő mindezt tudomásul vette, s a szomszédjaival, azzal a minimum

harminckilencel, nem ápolt túl szoros kapcsolatot, kerülte a köszönésen kívüli beszédet velük.

Nem tervezett hosszú sétát, mert még a boltba is be akart ugrani reggeliért. Hagyta, hogy Hermész póráz nélkül körbeszaladgáljon, miközben ő maga mélyeket lélegezve végignézett a környéken. Szerette eme, a panelházak gyűrűje által körbevett kis teret, ahol néhanap ugyanúgy tudott zajlani az élet, mint egy falun. Emberek gyülekezőhelye volt ez a fák alatti betonplacc, az emeletes házak lábainál, és sokféle érdekes, bizarr személyt meg lehetett itt találni. Szerette őket nézni, mert úgy érezte, hogy mozdulataik látványa, testtartásuk, külsőre megállapítható hovatartozásuk által a lakótelep mélyén a világ nyílik meg számára. Ő így élt. Beszélni nem szeretett, de a megfigyelés, a minden rossz szándék nélküli elemzés a lételeme volt.

Mindezek ellenére nem élt teljesen zárkózott, rideg életet, ahogy intés közbeni mosolya is mutatta, amikor a Fülep Lajos utcai négyemeletes tömbjének sarkánál ismerős kutyasétáltatót pillantott meg. De ennyi volt számára a kontakt, nem több.

Hermész szaladt a lábaihoz tömpe lábikóin. Vékonyka ugatással jelezte, hogy a sétából ennyi elég.

– Felmehetünk, uraságod! – közölte nevetve a nő, majd megpaskolta a kutya fejét.

Fél órával később lépett ki ismét a lépcsőházból, de ezúttal már fehér blúzt, kék szoknyát, fekete lapos sarkú cipőt viselt, kezében pedig elengedhetetlen enciánkék kalapját lóbálta. Sosem volt a legszebb nő, inkább molett, korán ráncosodó, koravén ötvenéves volt, de elegáns, aki sosem foglalkozott igazán mindezzel, mert számára a lélek és az elme szerepeltek első helyen.

A reggeli ideje érkezett. A Fazekas Mihály utcai panelháztól a betonplaccon át indult el a Fülep Lajos utca sarkára. Egy ugyanolyan tízemeleteshez, mint az övé, csak egy különbség volt. A kisbolt, a nagy választékok tárháza, s igaz barátok találkahelye.

– Jó reggelt, Nusika! – köszöntötte kedves, csilingelő hangján beléptekor a pult mögül Ancsa, gyermekkori jó barátja. – Mit adhatok? Szokásos kis reggeli?

Csodálta Ancsát, ahogy a hajnali kelések, boltnyitás, gyors áruátvételek ellenére is mindig azzal a pozitív kisugárzással üdvözölte a vásárlókat, ami belőle hiányzott. Hajlamos volt árnyoldalakat látni, a negatívumokat megérezni, de barátnője boltjába való betéréskor rendszerint feltöltődött kis fénnel is.

– Ancsám, egy sonkás szendvicset kérnék! – mondta, majd a bejárat melletti kávéautomatából lekért két rövid kávé.

Lágy, majdhogynem nővéri szeretetű tekintettel nézte a boltost, ahogy szokásos mozdulatsorait hajtja végre a hűtőnyitástól a zsemlevágáson át a sonkaszelet zsemlébe helyezéséig.

– Kész a kávé! – mormogta, ahogy a pultra helyezte a műanyag poharakat.

Ez így volt kerek. Hivatalosan a kisboltban nem készítettek szendvicset, de Nusi kedvéért a drága fogadott hugica minden áldott reggel összedobott egy puha sonkás zsemlet, cserébe pedig meghívta őt egy erősítő kávéra. Hozzá kell tenni, hogy a szendvicskészítés nélkül is két kávé készült volna, hisz Nusi immár negyvenhét éve ismerte Ancsát, aki őutána három évvel született ugyanabba az udvarba, csak nem a bal, hanem a jobb lakásba. Mindig húgaként tekintett erre az energikus, vagány nőre, aki sok jó példát mutatott már neki hosszú ismeretségük során, amivel a kissé magának való idősebbik nő vagy élt, vagy sem.

– Hermészkéd?

– Urasága kísértálta magát, most a pihenése a főszerep. Nálad?

– Szokásos. Két szállító pipa, a többi még hátravan.

– Esküszöm, egyszer beállok pakolászni! – nevetett fel Nusi.

– Szavadon foglak, angyalom!

– Hidd el, sokszor szívesebben lennék itt – sütötte le szemét. – De már az nagy szó, hogy volt erőm visszatérni.

– Ejnye, nem keseregni jövőnk be! Ne vonzd be a bajt! Örülj, hogy köztünk vagy! Most meg inkább szívjunk egyet gyorsan!

A fehér kocka Lada, oldalán világoskék csíkkal ekkor fékezett le a bolt előtt.

Nusi fejét ingatta, majd gyorsan harapott egyet a szendvicséből.

– Cigi elmarad, túl jól ismernek, hogy mikor és hol vagyok. Megint megtaláltak – mondta, majd fejébe húzta enciánkék kalapját, rajta egy jól ismert kis jellel, felszegte fejét, és hamiskás félmosollyal várta az érkezőt, ahogy egy halálraítélt várja hóhérját.

Ritkuló szőke hajú, szakállas, alacsony középkorú férfi szállt ki a kormány mögül, és sietős léptekkel tartott Nusi felé.

– Asszonyom, sürgősen velem kell jönnie!

II.

A templom árnyékában

Morcos ábrázattal ült a Lada anyósülésén. Szótlanul nézte a távolodó ismerős panelházakat, ahogy kifordultak a panelnegyed körútjának számító Nagy Imre utcára. Ilyenkor harapóssá vált, mert bár objektívnek kellett volna lennie, de nagyon tudott haragudni a világra.

Ránézett a sofőrre, aki különlegesen nagy, de gyönyörű szemeivel az előttük álló útra koncentrált.

– Frici, a kurva életbe, a boltban nem kell ilyen buzi mód hivatalosnak lenned! Ez a bolt nem a Potala-palota!

– Bocs, Nusi! Tudod, a reflex – vetett a nőre egy gyors pillantást Kardos Frigyes hadnagy. – Legközelebb majd csak bekiáltok. Hé, te, Kalapos!

– De nem is Alice Csodaország! – vágott vissza megszokott félmosolyával a nő. – Csak egy kis bolt, ahol kevéske magánéletem pár percét töltöm el. Bejössz, megkocogtatod a vállam, majd közlöd, hogy indulnunk kell! Megfelelő?

A negyvenkilenc éves Kardos hadnagy elmosolyodott, kék szemei pedig ilyenkor csak úgy fénylettek.

– Értettem, főhadnagy elvtársnő! – majd elnevette magát.

– Érted a lószart! – morogta Nusi, miközben a kertvárosi autóbusz-állomáson sorakozó buszokra siklott a pillantása, és gondolatban ismét visszatért a múltba.

Fiatal lányként érdekelte a közlekedés, de sofőr nem lehetett, hát jelentkezett személyszállítási diszpécsernek. Élvezte a tömegközlekedés szervezésének kihívásait, mígnem hat év elteltével, 1968-ban édesapja, a Trükkös Getzky néven ismert Getzky Armand nyomozó ezredes riadóztatta, hogy van lehetősége nyomozónak tanulni, ami második vágyálma volt a fiatal Annának.

A rendőrtisztis évek, a kezdeti nehézségek, a galádabbnál galádabb esetek, majd édesapja halála után diplomáciai kapcsolatainak köszönhetően számára fájdalmas okok miatt Rijekába költözött és lett ott nyomozó, s végül elért gondolatban ahhoz az 1993-as márciusi naphoz, amikor Fekete Antal pécsi rendőrfőkapitány megkereste telefonon, hogy felkérje, mint Pécsen jól ismerő rendőr, vállalja el a főnyomozói pozíciót az újonnan megalakuló kertvárosi rendőrségen. Nem gondolkozott, azonnal igent mondott, hisz Rijekához már csak fájdalom, düh és keserőség kötötte, az ő hazája viszont mindig is Pécs volt. Így lett Getzky Anna főhadnagy egy négytagú nyomozócsoport vezetője.

– Nem is kérdezted, hogy mi történt – közölte még mindig az utat figyelve Kardos.

– Gyilkosság?

– Az.

– Akkor ne is mondj többet! Ismersz.

Joggal mondhatott ilyet Kardosnak, akivel együtt végezte a rendőrtisztit, akivel azóta is majdnem olyan jó barátok voltak, mint Ancsával. Kardos, sok újonc rendőrrel vagy nyomozóval ellentétben, sosem lepődött meg Nusi stílusán, munkamódszerén, mert tudta, hogy a nyers, néhol bunkó, cinikus álarc mögött milyen ember, mennyire nagy koponya rejtőzik. Egy Agy, aki nem érdektelenségből nem kérdez egyből az esetről, csupán ő maga akar minden más befolyás nélkül megfelelő benyomást szerezni a látottakból, hallottakból.

A Lada a panelnegyed felső határát alkotó Keszüi útra fordult rá, majd egy bal kanyarral végleg maguk mögött hagyták az emeletes épületeket, és a Berzsenyi Dániel utca családi házai közt gurultak az utca végéig, ahol a Templom téren a Szent Erzsébet-plébániatemplom fakósárga épülete magasodott a házak fölé.

Kardos megkerülte a templomot és a főbejárat előtti fás térre kormányozta a járművet.

– Na, szépen indul – jegyezte meg Nusi, ahogy végignézett a tér előtt parkoló másik négy autón. Két járőrautó, Vajda nyomozó szolgálati Ladája, valamint a nyombiztosítók és az orvososszakértő kocsija.

Szállt is ki, ahogy a Lada lefékezett. A fák között, a templom bejáratához vezető kockaköves úton, a helyszínt biztosító rendőr mellett kurta biccentéssel elvonult ahhoz az ötfős társasághoz, amely körülvelt valamit vagy inkább valakit.

– Szébb reggelt mindenkinek! Szabad lesz? – tolt el az útból gyengéden egy fiatal, szőke járőrt. A fák és a templom árnyékolta helyen, a földön fekvő férfin nem az volt a legmegdöbbentőbb, hogy halott, hanem az, hogy reverendát hordott.

– Egy pap az áldozat – szűrte fogai közül a nyomozónő.

– Első ránézésre azt mondanám, hogy az arca bal oldalára kapott egyetlen öklös ütés volt olyan erős, hogy belehalt, még az arcsont is szilánkosra tört – közölte Dr. Veres András, a városi vezető orvosszakértő. – Neked is szébb reggelt, Nusi! Ha szerzel egy ököllenyomatot, az értékelendő szempont.

– Csodás! Hétvégére talán minden környékbeli kacsóját gipszbe tudjuk mártani!

– A többit majd a boncolás után – közölte kuncogva a doktor.

A főhadnagynő bólintással jelezte, hogy értette. Körbenézett. A fák alkotta négyzetes téren padok, előttük a templom, mögöttük az Erdély utca betorkollása, a teret szegélyező bokrokon túl pedig körbe-körbe családi házak.

– Mikor halt meg? – kérdezte, miközben a dús lombkoronákat kémlelte, maga sem tudta, miért. A köpcös, dús szakállú orvos a szemüvegét törölgetve válaszolt.

– Azt mondanám, hogy a tegnap esti órákban, talán nyolc és tizenegy között, de inkább tíz előtt.

– Ki találta meg?

Herczeg Jenő nyomozó jött a válasszal.

– Varga úr, a templomgondnok. Ő felel a tér tisztaságáért is. Kováts tizedes őt hallgatja ki azon a padon.

– Majd én is váltok vele pár szót – közölte Nusi, miközben ismét körbetekintett. Végül a bokrokon állapodott meg a tekintete. – Azok a nyavalyás gazok kellően magasak ahhoz, hogy takarják a földön fekvőt az ablakon leskelődők előtt. Tehát azt értem, hogy a júniusi hajnal világossága ellenére eddig miért nem vették észre, de azzal tehetünk egy próbát, hogy kérdezősködünk a körülöttünk lévő ház lakóitól. Tomi, Jenő!

Vajda Tamás és Herczeg Jenő nyomozók előrébb léptek. Két negyvenes, langaléta, jó képességű kopó, ahogy Nusi jellemezte őket, persze magában.

– Csengessetek be minden Templom téri házba!

– Az a plébános úré! – mutatott a szőke járőr egy szürke, villaszerű épületre, ami a tér déli oldalán állt.

– Köszönöm, fiam! Oda én megyek Kardos hadnaggyal, de előbb van más is – jelentette ki a nő, aztán ismét a holttest körül állókhoz fordult. – Valami, ami esetleg rablásra utal?

Vajda válaszolt.

– Semmi. A reverenda zsebei érintetlenek, a plébános úr, név szerint Zajk Márton karórája, pecsétgyűrűje megvan.

– Ki kell derítenünk, hogy volt-e nála valami, amikor távozott – ütötte össze tenyerét a főhadnagynő. - Mindenki a dolgára! Nem lesz egyszerű, egy pap az áldozat. Már most szólok, lehet, hogy feltámad a tenger!

Megállt a halott előtt, olyan távolságra, hogy ne zavarja Veres doktort és a nyombiztosítókat se, majd lemondó, tragikus tekintettel ingatta a fejét.

– Olyan fiatal volt plébánosnak. Nem gondolod, Frici?

– Meglehet.

– Aljas rohadék, aki ezt tette.

Cinikus, mogorva, zárkózott volt legtöbbször, de mélyen együtt is tudott érezni, nem kevés sajnálattal viseltetett, ha halált, főleg, ha erőszakos halált látott. Nem véletlenül vágyódott nyomozói pályára, ugyanakkor ebből adódott cinizmusa is, hisz tudta, a rosszat, a gonoszt nem

lehet végleg eltörölni. Ameddig az ember él, addig gyilkolni fogják egymást. Ezért vagy azért, de megteszik, ő pedig hajtja magát az igazságért, hogy válaszokat kapjon.

– Mi végeztünk – jelentette be Nemes őrnagy, a nyombiztósítók főnöke. – A holttest a tiétek, Bandi!

Veres intett hordággal várakozó két emberének, mire Nusi az egyik padon ülő, adatait épp megadó férfi felé tekintett.

– A mi munkánk most kezdődik igazán. Gyere, Frici!

Tettre kész, harcias bulldogként, öles léptekkel indult meg a padhoz, ahol Kováts tizedes a templomgondnok vallomását vette fel. Anyai gyengédséggel érintette meg a fiatal, gyermekarcú járőr vállát.

– Innentől átveszem, fiam! – s már tolta is a barázdált arcú, meglepődött gondnok orra alá az igazolványát. – Getzky Anna főhadnagy és Kardos Frigyes hadnagy, Kertvárosi Rendőrség! Jobb reggelt, Varga úr!

A nyurga, hatvanas évei elején járó, ruházata alapján valamikori gyári munkás tiszteletteljesen levette kék micisapkáját.

– Kezit csókolom, asszonyom! Varga Béla a tisztos nevem, a templom gondnoka volnék.

– További formásokra nincs időnk – váltott kicsit szigorúbb, ellenkezést nem tűrő hangnemre Nusi. – Mikor talált rá a plébános úrra?

– Csókolom, kérem, lehetett úgy fél hat.

– Hogyan történt a felfedezés?

Közben Kardos szorgalmasan jegyzetelt.

– Minden reggel a sekrestyében kezdek. Tudja, ott tároljuk az utcai seprűt, szemeteszsákokat, ilyesmiket. Az új Kertváros felőli oldalon söprök végig egész a tér aljáig. Aztán jövök be ide, ahol most vagyunk. Térültem-fordultam, mire megláttam a plébános urat. Ideszaladtam, szölongattam, de gyorsan rájöttem, hogy már vége.

– Nos, az orvos szerint a plébános úr tegnap az esti órákban hunyt el. Van elképzelése, hova mehetett?

– Marci atya bármikor bárhová. Nagyon készséges, segítőkész ember volt, igazi papnak való. A nap minden egyes percében kész volt segíteni a rászorulókon.

– Jól ismerte?

– Mondhatom. Én még a régi időkben, Ágoston atya alatt lettem gondnok. Őt követte Marci atya. Nem csak munkatárs voltam, ha jó szó ez. Barát, akit mindig szívesen látott, a házában is én lettem megbízva, ha valami történt.

– Volt az atyának haragosa?

– Egy ilyen kiváló papnak kizárt!

– A fiatakoráról tud valamit?

– Én azt aztán sosem kérdeztem, ő meg nem mesélt róla.

Nusi jegyzetelő tisztjéhez fordult.

– A biztonság kedvéért minél előbb tudjunk meg mindent Marci atya régi éveiről!

– Elmegyek telefonálni – vette tudomásul az utasítást Kardos.

– Az atya házában van telefon. Matildka, a házvezetőnő beengedi.

– Ez esetben, hadnagy, várjon meg! – jött az újabb, idegenek előtt alkalmazott hivatalos hangvételi parancs.

– Szegény Matildka nagyon kivan. Frida néni, a sekrestyés viseli gondját.

A nyomozónő megeresztett egy megnyugtató mosolyt.

– Akkor nem kell messze mennünk, egyből ketten is meg tudják osztani ismereteiket.

Varga, aki nem értette a nő mosolyát és majdhogynem kedélyes megjegyzését, tátott szájjal bámult a távozó két alak felé.

Nusi megállt a tér szélén, szemközt a házzal. Régi, de takaros épület volt, szépen megmunkált vasrácsos kerítésén a katolikus egyház motívumai díszleptek. A kapu melletti tábla pedig hirdette, hogy a belépőt a Szent Erzsébet Plébánia fogadja.

– Valamikor talán hívő voltam – sóhajtott. – Tudod, Frici, úgy érzem, már nem hiszek. Túl sok szart láttam már ahhoz. És ráadásul most ez a szegény pap.

– Tudom, miről beszélsz.

A tér keleti oldalán betorkolló utcából két autó bújt elő, és otromba mód a rendőrautó mellé álltak be.

– Már csak ők hiányoztak! – fakadt ki a nő, majd a téren munkálkodó embereihez fordult. – Tartsátok vissza őket, nem kell a felhajtás!

Az egyik autóból Farkas Rita, a Dunántúli Napló törtető újságírója, a másikkól Dárdás Emil, a Pécs Televízió riportere és stábjá szálltak ki. Két járőr azonnal útjukat állta, de nem tágitottak, főként az újságírónőn látszott, hogy sérti az akadályozás. Hevesen gesztikulálva magyarázott az útját álló rendőrnek, közben vádlón Nusi felé mutogatva.

– Getzky főhadnagyasszony! Asszonyom, jogunk van tudni, hogy mi zavarta meg a kertvárosi nyugalmat!

A megszólított flegma pillantás kíséretében lemondóan intett egyet, hátat fordított a téren álldogálóknak, aztán Kardossal a nyomában átment az úttesten.

III.

Idős hölgyek és a másik

A csengetésre egy elegáns fekete kosztümöt viselő, tupírozott ősz hajú, hetvenes nő nyitott ajtót. A történetek bár megviselték, de látszódott merev arcán, hogy ő az a fajta, aki kíméletlenül tudja magát türtőztetni. Egy antik bútorokkal felszerelt tágas nappaliba vezette őket, ahol egy feltűnően sovány, kisírt szemű idős hölgy ült a díványon, kezeit tördelve.

– Matildka, a hölgy és az úr a rendőrségtől jöttek – mutatott az érkezőkre Frida néni, a plébánia örök sekrestyése. – Matildka a házvezetőnő.

– Az vagyok, angyalaim – cincogta vékonyka egérhangján az idős nő. – Már harminc éve itt élek és tartom rendben a terciát. Őt plébánost is szolgáltam hivatalomban.

– Akkor ön biztos sokat tud segíteni – mondta szelíden Nusi, miközben leült a dívány melletti párnázott székre. – Tudom, hogy nehéz, kedveském, de kérem, meséljen Marci atyáról.

Ez idő alatt Kardos megkérte Frida nénit, hogy vezesse a telefonhoz, így a házvezetőnő és Nusi zavartalanul beszélgethettek négyszemközt.

– Ő egy nagyon jó ember volt! – jelentette ki Matildka. – Mindenkinek bármikor segített, sosem volt egy rossz szava senkihez sem. Pedig a papnak is lehet rossz kedve. Ilyen volt a második plébánosom, Gyurkovits atya is. Könnyen dühbe tudott gurulni.

– De Marci atya nem ilyen volt – térítette vissza az eredeti témához Nusi.

– Nem ám! Fiatal volt, de igazi pap. Kicsit modernebb felfogású ugyan, de nem lehetett őt emiatt nem szeretni. Tele volt a templom, akárhányszor csak ő misézett. Gyönyörű, megnyugtató orgánuma volt, és mi tagadás, férfiként sem volt csúnyácska. A fiatalasszonyok a hívek közül szinte rajongtak érte, de a korombéliek is.

Nusi visszagondolt a reverendás holttestre, elismerve Matildka állítását, hisz az atyán holtában is látszódott kisportoltsága, széles vállai, szép vonásai. Közben Matildka pedig folytatta.

– Azonban nem foglalkozott a hölgyek rajongásával, mindenkre azonos figyelmet szentelt, a közeledéseket pedig finoman, udvariasan elhárította. Mindig mosolygott, mindenkihez volt egy-egy kedves szava, ha pedig felgyülemlett a munka, szívfájdalom nélkül feltúrta ám a reverenda ujját és besegített nekem is.

– Elnézést, Matildka, de említette, hogy elhárított közeledéseket. Volt olyan, akit udvariassága ellenére mégis megbánthatott ezzel?

– Én azt nem hiszem, lányom! Tény, hogy sehol nem lehet fenéig tejfel az élet, de a környéken mindenhol tisztos, becsületes, intelligens emberek élnek. Egy ilyen vallásos, jó környezetben

az ember felfogja a nemet, megérti az elhárító jeleket, tudja. És hát Marci atya tudta úgy tálalni a dolgokat, hogy a kecske is jóllakjon és a káposzta is megmaradjon.

– Elképzelhető, hogy volt haragosa?

– Nem tudok róla. Ha volt is, ő nem mutatta, nem beszélt róla. Saját magáról amúgy is keveset mesélt. Pár dolgot tudok csak a gyerekkoráról is.

– Például?

– Bátonyterenyén született, de Nógrádszakálon nevelkedett. Engem mindig az anyai nagymamájához hasonlított. Láttam volna azt a mosolyt, azokat a szemeket, amikor róla mesélt! Néha úgy éreztem, hogy valóban nagymamaként kezel. Nemegyszer megtörtént, hogy esténként itt ültünk a nappaliban, és megkért, meséljek a régmúltról. Élvezte hallgatni a történeteimet, a végén pedig mindig megpuszilta az arcomat és jó éjszakát kívánva elment lefeküdni. Tudja, ki merem jelenteni, hogy az öt plébánosból, akiket szolgáltam, Marci atya volt a legszeretetre méltóbb. Olyan volt, mint egy kisgyerek. A többi atya mind az ötvenes éveikben kerültek ide, és szigorúan tartották magukat a hagyományokhoz.

– Marci atya tán nem?

– Ha a hitről volt szó, még akkor is nyíltabb volt. Nyílt szívvel fogadta a másságokat is, enyhébben kezelte a bűn fogalmát. Hitte, hogy bár vétkezik az ember, de a vétkek mögötti okok szabják meg a súlyosságot.

– Tehát inkább szánta a bűnösöket?

– Mondhatjuk így is. Emlékszem, egyszer rajtakapott egy férfit, amint a perselyt felfeszítve pénzt lopott belőle. Fásy atya, a harmadik plébánosom, biztos kiátkozta volna azt az embert, de Marci atya tudva, hogy a férfi és a családja mennyire szegény, hagyta elmenni a pénzzel, sőt még ebédre is meghívta őket, aztán gyűjtést szervezett nekik. Tudná, mennyire féltem, amikor itt voltak. Le sem vettem róluk a szememet. Akkor az atya meg is feddett érte.

– Mit mondott?

– Leültetett, és elmagyarázta, hogy ami érték elöl van, az nem olyan közeli, hogy megghasadjon hiányukért a szívünk. Ha pedig valami eltűnik, nekünk van miből pótolni. Látja, ilyen ember volt a szentem.

– És még miben volt más, mint az elődei?

– Közösségi életet élt. Programokat szervezett, gyülekezeti piknikeket a térre, úszni, futni és biciklizni járt. Sportos fiatalember volt, azt is meg kell hagyni.

– Hogyhogy ilyen fiatalon plébános lett?

Matildka tekintete komoran a múltba meredt.

– A közvetlen elődje, Zilahy atya a halálos ágyán íratatta hivatalos papírra, hogy ő legyen a következő plébános.

– És mások mit szoltak ehhez?

– A régi, öregebb hívek, mint Frida is a sekrestyéből, eleinte rosszállva fogadták, hogy egy tejfelesszájú lett a plébános, de aztán megismerték Marci atyát, mindenki elfogadta. A fiatalabb hívők pedig örültek, hogy más rendszer kezdett kialakulni. Kell a változás a világnak, nem igaz?

– És az egyházi munkatársak?

– A plébánia maroknyi hivatalnoká örült nagyon. Marci atya a kezdet kezdetén tisztázta, hogy nem óhajt elmélyülni a munkájukban, hisz a könyvelő az könyveljen, a kántor énekeljen, a pap pedig terjessze az igét. Megfontoltan tanulmányozott minden hivatali iratot, mérlegelt fontos döntések előtt, de nem felügyelte úgy a dolgozókat, amilyen szigorúan az elődei.

Nusi elmosolyodott, ahogy felvillant előtte egy lehetséges út.

– A pénzügyeket ki intézi?

– Somogyi atya, a másik papunk.

– Tudok majd vele váltani pár szót?

– Tud, angyalom, majd megkeressük. Valahol a melléképületi irodájában lehet.

– Neki milyen volt a viszonya a plébános úrral?

– Se nem jó, se nem rossz. Olyan hivatalos. Tudja, Somogyi atya nagyon tartózkodó. Mosolygós, kedves, de mégis olyan magának való.

– És féltékeny! – közölte rosszmájúan a nappaliba belépő Frida néni.

Egy kávéval és keksszel megrakott ezüsttálcát egyensúlyozott a díványhoz, mialatt Kardos is belépett, hogy megtámassza magát az ajtófélfán.

– Fogyasszanak, kedves! – nyomott egy csészt a rendőrnő kezébe. – Maga is, Matildka! Jót tesz!

Nusi pottyantott három kockacukrot a csészébe, megkevergette, majd belekortyolt a számára isteni nedűbe, csak utána kérdezett Frida néni felé fordulva.

– Hogy értette Somogyi atyára tett célzását?

– Ahogy mondtam, kedvesem! Féltékeny, alamuszi, sunyi kis ember. Mindig a plébániaivezetőségre áhítozott. Maradjon kettőnk között, de szerintem alkalmatlan rá.

– Ugyan már, Fridám! – horkant fel Matildka. – Hogy beszélhet így? Attól, hogy Somogyi atya ilyen kis nyegle, csendes, még nem rossz ember!

– Elég, ha ránézek. Nem szeretem az ilyen embereket.

– Ha jól tudom, kezdetben Zajk atyát sem méltányolta – dobott be egy bombát Nusi.

A szigorú arcú sekrestyésnő vörösödve elmosolyodott.

– Ugyan, az csak egy kezdeti öregasszonyos ellenszenv volt. Nem emésztettem meg teljesen Zilahy atya halálát. Számomra ő egy kivételes képességű férfiú volt, és igen, rosszul fogadtam, hogy elfoglalták a helyét. Aztán megbékéltem Marci atyával. Sokban különbözött Zilahy plébános úrtól, de nagyon megnyerő modorú, szép férfi volt. Nem tagadom, öreg szívemet megdobogtatta, akárhányszor mosolyogni láttam.

– De maga nem lett belé szerelmes, mint feltételezhetően pár környékbeli háziasszony.

– Hova gondol, asszonyom! – háborodott fel kissé a sekrestyésnő. – Józan gondolkodású tanárnő voltam valamikor, most, nyugdíjaskoromra pedig csak a templomnak élek. Öregasszony vagyok én, nem, mint azok a sipító perszónák, akik illetlenül csorgatták a nyálukat Marci atya után. Az enyém amolyan vénasszonyos rajongás volt, nem több. Bár hozzáteszem, én nem hagytam volna ennyire szabadon közeledni ezeket a nőket, mint Marci atya, de ő már csak ilyen volt. Túlzott engedékenységén kívül nem tudnék más hibát mondani.

– Engedékenysége vezethetett sajnálatos halálához?

Matildka megrázkódott és zokogni kezdett, mire Frida néni odaült mellé, átkarolta, simogatta, miközben válaszolt.

– Ha olyan emberrel hozta össze a sors, akkor igen. Én a pedagógusi éveimből jól tudom, hogy a kedvesség, türelmesség nem minden embert állít meg, valakit egyenesen idegesít. Feltételezem, kirabolták szegényemet. Nos, ha ugyanolyan komótos türelemmel, jó kedéllyel próbált meg hatni támadójára, ahogy tavaly a verekedő húszévesekre a téren, könnyen elpattanhatott a rablónál az a bizonyos húr.

Nusi szomorúan megrázta a fejét.

– Az atyát nem rabolták ki. Megütötték, szerencsétlen összeesett, de a karóráját és a gyűrűjét nem vitték el. Hacsak nem volt nála valami más is.

Frida jelezte, hogy nem tud semmit, majd kérdően Matildkára nézett.

– Nem hiányzik innen semmi. Volt neki egy fekete aktatáskája ugyan, de az ott lóg az előszobaszekrényen. Imakönyvet, bibliát, egy éppen olvasott könyvet szokott benne vinni.

Kardos kitekintett az előszobába, s bólintott Nusinak, hogy a táska valóban ott van. A nyomozónő fejbillentéssel jelezte, hogy a táskát át kell nézni, majd visszafordult a két idős hölgyhöz.

– Tudják, ilyen esetben minden lehetőséggel számolnunk kell. Matildka, a perselytolvaj férfi nevére szükségünk van! Frida néni, tud-e olyan emberről, aki bármiért haragudott volna Marci atyára?

– Haász Antal annak az embernek a neve, itt lakik még mindig a közelben, de azóta becsületes munkája van, jobban élnek, mint akkor.

– Kérdésére a válasz: Somogyiból kinézem, hogy haragudott Marci atyára, mert ő vehette át a plébánia vezetését – válaszolt a sekrestyésnő is.

– Annyit hallottam önöktől erről az atyáról, hogy meg kell látogatnom – közölte mosolyogva Nusi. – De egy létfontosságú kérdés kimaradt. Van-e arról fogalmuk, hogy Marci atya az este folyamán hová indulhatott?

– Én nem itt lakom, de ismertem jól. Könnyen el tudom képzelni, hogy sportolni valahová. Mániákusan szerette a testmozgást, szegényem. Paphoz nem igazán méltó szerintem, de neki el lehetett ezt nézni.

– Jaj, Fridám, már megint olyan vaskalapos!

Frida néni tekintete megennyhült.

– Bár igaz, ami igaz, ezt a sportörületet igyekezett megkedveltetni a fiatalsággal is. Végre a helyi családok fiai és lányai kevesebbet kódorogtak – elnevette magát. – Tudják, ez olyan abszurd. Minden paphoz nem méltó cselekedetével csodálatos, paphoz méltó dolgokat ért el.

– Fridám, látja, a vaskalapos nézetek ideje lejárt!

– Máshová mehetett, mert az embernek, legyen az pap vagy sem, szerintem nem szokása reverendában futni – szállt be a beszélgetésbe Nusi is.

– Megvacsorázott – Matildka itt kitörölt egy könnycseppet a szeméből. – Segített a mosogatásban, közben annyit mondott, hogy el kell mennie, de azt nem mondta, hová.

– Semmit nem említett?

A házvezetőnő a fejét rázta, majd a szájához kapott.

– De buta voltam, a fenébe! De, mondott valamit. Még én mondtam neki, hogy pihenjen kicsit, Isten is elnézi azt neki a sok tennivaló közt, nem kell még esténként is ígét hirdetni meg hittanozni.

– És erre mit mondott?

– Rám mosolygott, és csak annyit, hogy ez most nem olyan eset. Ez becsületbeli ügy.

– Ez más megvilágításba helyezi a dolgokat – fordult Kardos felé a főhadnagynő.

Miután átnézték az elhunyt Zajk Márton plébános jelentéktelen, puritán szobáját, ahol a bútorokon és ruhákon kívül semmit sem találtak, Frida néni kikísérte őket az ajtóhoz.

– Itt elmennek a ház oldala mentén, át a kerten, végig a kikövezett ösvényen, és a kert végén megtalálják a plébániai irodákat. Most csak az a férfi van ott.

Nusi megvárta, hogy kattanjon az ajtó.

– Szerinted, Frici?

– Nem lesz egyszerű. Egy pap, akit mindenki szeretett, a hívek rajongtak érte.

- Na, jó, de a legtöbb gyilkossági áldozatért az állítások szerint mindenki rajongani szokott! Mit derítettél ki egyébként az atyáról? Azt már tudom, hogy Bátonyterenyén született, és Nógrádszakálon volt gyerek.
- Ott töltötte szinte az egész életét. Testvére nem volt, kitűnő tanulóként végzett Drégelypalánkon, aztán a papi szeminárium után Nógrádszakálon lett pap. Fekete folt nincs, legalábbis a nógrádszakáli körzeti megbízott, akihez irányítottak, nem tud róla. Ott is mindenki imádta, sokakat le fog taglózni a távozása.
- Nézz majd utána a szemináriumi éveknél!
- Úgy gondolod?
- Nem tudom, mit gondoljak. Nem rablógyilkosság volt, az már biztos. De akkor mi? Zavarba ejtő a becsületbeli ügy históriája. Csak egy kibaszott mondat, de lesz még jelentősége.